

CzechELib – říjen 2017

25. 10. 2017

CzechELib – Bibliotheca
Academica

25. 10. 2017

EUROPEAN UNION
European Structural and Investment Funds
Operational Programme Research,
Development and Education

Netradičně – poděkování na začátku

- účastnickým institucím za hlasování v období letních dovolených
- vydavatelům/dodavatelům za (většinou) dodržení šibeničních termínů při dodávání podkladů, kalkulací apod.
- (většinou) řešitelům dobíhajících projektů za konstruktivní spolupráci
- všem, kteří si nemyslí, že plná moc podepsaná statutárním zástupcem je cár papíru

Několik milníků

- **léto-podzim 2016 – rozhodnutí NTK jít do projektu (jinak by nebylo nic...)**
- **1. 10. 2016 – účinnost nového zákona o VZ**
- **1. 1. 2017 – oficiální spuštění projektu CzechELib**
- **leden 2017 – 1. hlasovací kolo**
- **duben 2017 – 2. hlasovací kolo**
- **27. 6. 2017 – poslední přihlášená VO (po dvou kolech hlasování...)**
- **1. 7. 2017 – změna v administraci uznávání statutu VO**
- **červenec 2017 – 3. hlasovací kolo**
- **9. 8. 2017 – (zatím) poslední zájemce z řad org. složek státu: Sekce operačních programů - IV, MŠMT ČR ...**
- **září 2017 – dočišťovací kolo**

a několik čísel

- očekáváno cca 130 institucí a 100 EIZ (na základě předchozích projektů)
- na začátku roku – nahlášeno skoro 300 EIZ (zahrnuje i jednotlivé časopisy) a skoro 140 institucí
- po hlasováních jsme zpět na cca 100 EIZ od cca 50 poskytovatelů pro prakticky týchž 130 institucí, které jsme očekávali

Dědictví předchozích programů

- **Řada konsorcií – vnitřní nedokumentované mechanismy přerozdělení**
- **OP VaVpl:**
 - formální nebo žádné dělení plateb mezi instituce
 - optimalizovaná cenotvorba
- **Různá výše dotace mezi projekty i v rámci projektu mezi institucemi**
- **Některé praktiky dědictvím nejen LR, ale i INFOZ nebo 1N (!)**
- **Důsledek: spousta institucí vůbec netušila, kolik byla jejich plná platba v různých konsorciích**
 - => snadné odlišení zdánlivých nebo reálných nárůstů cen extrémně obtížné pro CzechELib i instituce samotné

CzechELib – stručný stav a výhled

- **Formální náležitosti**
 - Účastnické instituce
 - kdo má nárok na podporu
 - centrální zadávání – smlouvy s účastnickými institucemi
 - Vydavatelé/dodavatelé – veřejné zakázky
- **Licence a Open Access**

Kdo má nárok na podporu

- **nutné podmínky**
 - musí být v souladu s výzvou OP VVV a IPS (EU fondy)
 - musí být akceptovatelné i v období 2021 a dále (peníze na VaV)
- **od 1. 7. 2017 změna v administraci uznávání statutu VO**
 - <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj-2/seznam-vyzkumnych-organizaci>
- **několikaměsíční dojednávání s odborem IV MŠMT**
 - návrh, aby NTK kontrolovala status VO podle zakládacích listin a odbor IV kontroloval (a event. neuznal náklady), odmítnut NTK (není správní orgán, navíc nejednotný výklad EU směrnice)

(Zatím) poslední verze

Nárok na státní podporu na nákup EIZ se vztahuje jen na výzkumné organizace definované ve Sdělení evropské komise „Rámeček pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací“ (2014/C 198/01) v kap. 1.3. odst. 15. čl. ee). **Veřejné vysoké školy, soukromé vysoké školy, veřejné výzkumné instituce a instituce státní správy** mají status VO **automaticky** a nemusí jej ve vztahu k CzechELib nijak prokazovat. U ostatních institucí je průkazný zápis v seznamu výzkumných organizací vedený MŠMT, o který musí instituce aktivně požádat a splnit ministerstvem dané podmínky. Do projektu se mohou zapojit i instituce, které status VO nemají, nicméně nebudou mít nárok na státní podporu.

Úprava textu charty:

Cílovou skupinou, na niž míří výstupy projektu je široká skupina pracovníků (zaměstnanců, studentů či jinak s organizací svázaných osob) výzkumných organizací podle nařízení Komise (EU) č. 651/2014, čl. 2 bod 83), veřejných výzkumných institucí, veřejných a státních VŠ a dále zaměstnanci veřejné správy VaVal (zejména Úřad vlády/RVVI, MŠMT, GA ČR apod.).

Srozumitelně

- **automaticky**
 - veřejné a státní VŠ
 - v.v.i.
 - org. složky státu – veřejná správa VaVal
- **ostatní**
 - musí být na seznamu VO (tedy i původně v Chartě avizované **soukromé VŠ**, tam navíc limit de minimis pro OP VVV: 200 000 EUR pro jeden podnik v tříletém období)
- **problém mají krajské VK**
 - některým nebyl status VO udělen (různý výklad směrnice)
 - iniciována schůzka nám. Plaga a Dr. Řehák (SDRUK)

Délka smluv

- **Původní plán**

- 5-letý kontrakt s opt-out po 3 letech
- opt-out podmíněn výpadkem financování

- **Úprava**

- kontrakt 3-letý s opcí na 2 další roky (tj. nepodmíněný opt-out)
- důvod:
 - **primární:** stále neexistuje psaný příslib financování v letech 2021-2022 (týká se všech EIZ)
 - **sekundární:** očekáváme výraznou změnu v r. 2020 (i dříve) díky OA (Amsterdam Call for Action, OA2020, ...) (týká se časopiseckých kolekcí)

Smlouva o centralizovaném zadávání

- **Změny z minulého týdne**

- **DEFINICE:** objednáváme u Vás, že vy pro nás zařídíte dodávku rohlíků, koláčů a chleba za ceny, které nebudou horší než ...
 - může se stát, že my (CEL) pro vás nevyjednáme chleba a vy nás nebudete za to trestat,
 - nepřichází v úvahu, že nám se podaří vyjednat rohlíky, koláče a chleba a vy cokoliv z toho neodeberete,
 - další pečivo nelze přidávat, tzn. loupák je nemožný.
- **ÚPRAVA**
 - pokud byste chtěli loupáky, je možné udělat dodatek
- **Vysvětlení (právní podpory):**
 - Pověřující zadavatel pověří centrálního, aby mu něco koupil. Tj. musí říct co, a kolik toho chce (kolik rohlíků a koblih). Až to centrální zadavatel posbírá ode všech, jde nakupovat a až to koupí, distribuuje to zpět a vybere si peníze. Takto to je. Smlouva tedy nemůže končit např. se zadávacím řízením, jak bylo původně napsáno, protože to je metaforicky ukončení nákupu, ale vy rohlíky máte v tašce, koupili jste je za své, ale smlouva už neplatí, a tak vám za rohlíky nemusí dát nikdo nic.

Veřejné zakázky

- **forma: JŘBU**
- **11. 10. 2017**
 - předložení Pracovní skupině pro transparentní veřejné zakázky
 - schválena forma (JŘBU), ale Pracovní skupina trvala na předložení všech potvrzení o výlučném postavení vydavatele/dodavatele
- **každý vydavatel obdržel k podepsání dvojjazyčnou verzi prohlášení, že je výlučným vlastníkem copyrightu**
 - a bude soutěžit sám a nikdo jiný nemůže v ČR produkt dodat
 - nebo zvolí agenta a nikdo jiný kromě agenta nemůže v ČR produkt dodat
- **forma prohlášení musí vyhovovat:**
 - odboru veř. zakázek MŠMT
 - odboru IV MŠMT
 - Pracovní skupině pro transparentní veřejné zakázky (25. 10. jí bude předloženo cca 75 % již potvrzených exkluzivit)

Stav exkluzivit k 23.10.2017, 15:30

Vydavatelé, od kterých jsme vyžádali prohlášení		44
Z toho:		
	Finální potvrzené exkluzivity	29
	Exkluzivity vyjednávané s právníky	3
	Dosud nedodané exkluzivity, pracují na nich	12
	Dosud nedodané exkluzivity, nereagovali, urgováno	1

7 vydavatelů by chtělo jít přímo, ostatní přes zástupce v ČR

Licenční smlouvy

- **duben**

- vydavatelé obdrželi „CzechELib licensing principles“ + zažádání o text licenčních smluv (duben)

- **září/říjen**

- vydavatelům/dodavatelům zaslána upravená verze California Digital Library Standard License Agreement

Open Access

- **Smlouvy (časopisecké kolekce) budou obsahovat odstavec**
 - „v případě, že vláda ČR stanoví povinnost zajistit Open Access přístup, zavazuje se CzechELib a vydavatel, že budou společně hledat řešení“
- **Čekáme na „Akční plán k Národní strategii otevřeného přístupu ČR k vědeckým informacím“ (do konce 2017)**

Vytipování vydavatelů

- **Bibliometrická analýza (od jara 2017)**
 - za ČR, na úroveň institucí
- **Nejvýznamnější vydavatelé (objem publikací za ČR)**
 - v rámci prvotních jednání i požadavek na OA variantu
- **Pro srovnání**
 - příprava Max Planck Digital Library na OA licence:
 - cca 4 roky
 - příprava Holandska na OA smlouvy:
 - cca 3 roky
 - CzechELib:
 - k dispozici cca asi měsíc...

Výsledky různorodé

- **Springer Compact**
 - nabídka neakceptovatelná, odmítnuta
- **IEEE**
 - vstřícný postoj vydavatele, akceptovali jsme minimalistickou variantu „Read&Publish“ – bez navýšení ceny za konsorcium
- **RSC**
 - možný pouze jednoletý kontrakt (zamítnuto – nesjednocené konsorcium – noví, LR, VaVpl, vyčkáme na 2020)
- **další vydavatelé**
 - někteří se staví k OA mírně zády
 - nekonsolidované konsorcium (T&F, IOP)
 - ...

SCOAP3

- **platby vydavatelům (IOP, APS, Springer) budou nižší o příspěvek SCOAP3**
 - (APS a CERN podepsali 18. 10. 2017 smlouvu SCOAP3 pro roky 2018 a 2019)
- **SCOAP3**
 - na r. 2018 nebude podpořen z CzechELib
 - chtěli bychom, ale teď nemáme jak!
 - technické důvody – není služba dodavatele, ale platba za členství
 - nutné projednat s poskytovatelem dotace, vyřešit otázku veř. zak.

Open Access – práce na straně ČR – výhled na 2018-2020

- **vytvoření a nastavení workflow pro OA**
- **změny v nákladech**
 - nalezení konsensu na straně institucí (jiný typ přerozdělení nákladů, přesuny plateb mezi institucemi)
 - tlumení výkyvů (fluktuace v intenzitě publikační činnosti)
- **akceptace event. vyšších nákladů**

Děkuji za pozornost

- Dotazy?

Odповědi na otázky

■ InCites – charta:

- 2.2.3. Zajištění nástrojů pro hodnocení výsledků výzkumu, vývoje a inovací
 - Centrální zajištění přístupu k bibliometrickým databázím Web of Science a Scopus a k jejich sofistikovaným analytickým nástrojům InCites a SciVal umožní získávat informace pro strategické řízení a hodnocení sektoru VaVal, a to jak na národní úrovni v synergii s připravovaným hodnocením VaVal Metodika 17+ připravovanou RVVI i novou legislativou VaVal, tak na úrovni jednotlivých institucí. CzechELib bude poskytovat datovou i metodickou podporu při zpracování analýz.

■ Email institucím (26. 1. 2017)

- Vážené kolegyně, vážení kolegové,
dovolujeme si vám poslat (doufejme) pozitivní zprávu - na včerejším (středa **25.1.2017**) zasedání Řídicího výboru projektu CzechELib **bylo rozhodnuto vyjmout z hlasování požadavky na předplatné manažerských nástrojů InCites a SciVal** (mj. i na základě vašich neformálních ohlasů, které se týkaly obav ohledně správného výběru). O výběru a datu zahájení předplatného bude vedena diskuse mezi ŘV, RVVI a představiteli VŠ a AV ČR. Pokud jste již u těchto nástrojů přesto hlasovali, bude vaše volba ignorována. S pozdravem, ...

Informace o cenách

- **budeme se snažit o maximální transparentnost, je třeba vyvážit právo na informace vs. obchodní tajemství**
- **příklad: ani v Holandsku to není jednoduché:**

Dutch open access contracts have to be disclosed

2 juni 2017 - The open access contracts between the Dutch universities and publishers Elsevier and Springer have to be publicly disclosed. That is the verdict of the committee charged with considering the appeal of the publishers against a freedom of information request.

In April of this year the case between publishers Elsevier and Springer against the Dutch universities was heard. **A university-wide committee was charged with deciding whether or not the open access paragraph in the new subscription contracts was to be made publicly available.** This committee has now come to the decision that the appeal of the publishers is unfounded, and that the universities have to disclose the contracts.

The cause for the hearing was a freedom of information request by the Dutch Librarian Leo Waaijers. He forced the Dutch universities to disclose the documents so that the public might find out whether or not the new 'gold deal' was worth it. Two of the major publishing houses resisted and filed their appeals with the Dutch universities.

In a strange turn of events the University of Amsterdam, member of the former negotiating team on behalf of the Dutch universities, itself denied transparency on the open access clause. It stated in that it was simply following the freedom of information (FOI, WOB in Dutch) act during the case hearing.

No convincing arguments

Elsevier and Springer based their objections upon two clauses in the WOB, claiming that publicly disclosing their contracts was against the law. For one they claimed that this would cause a disproportionate disadvantage in their negotiating power. Secondly publication would lay bare sensitive business and technical information about the company.

Although the committee agrees that there are downsides of transparency for the publishers it rules that these are "not of such a disproportionate nature" that it overrules the importance of transparency. It also found the arguments for the sensitivity of the information in the contracts "incomplete" and "unfounded".

The publishers can still appeal this decision by going to court. But this has to be done within a term of six weeks of which four already passed before communication of the formal announcement of this decision. Earlier this year ScienceGuide already laid its hands on the controversial contract between Elsevier and the Universities.